

YÖNETMELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından:

**İPEKBÖCEĞİ YUMURTASI ÜRETİMİ VE KONTROLÜNE
İLİŞKİN YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; hastalıktan ari damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üretimi ve kontrolüne ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, ipekböceği yumurtası üretimi yapan üretici kuruluşlarınca uygulanacak yöntemleri ve üretilen yumurtaların ne şekilde ve kimler tarafından kontrol edileceği hususlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 10 uncu maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
 - b) Damızlık yumurta: İnficar programı ve iş planı gereğince damızlık yaş koza üretimi için ayrılan yumurta miktarını,
 - c) Genel Müdürlük: Hayvancılık Genel Müdürlüğünü,
 - ç) Hibrid: Çeşitli yöntemlere göre ayrı saf F1'lerin birleştirilmesi ile üretilen hibritleri,
 - d) İl müdürlüğü: İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü,
 - e) İmha: Hastalıklı veya hastalık ihtimali bulunan saf hat veya hibrid larva, kelebek, yumurta ve üretim dönemi sonunda üretimde kullanılmadığı için arta kalan yumurtaların tutanakla yakılmasını,
 - f) İpekböceği Yumurtası Üretim Belgesi: İpekböceği yumurtası üretimi yapan işletmede yumurta üretimini gerçekleştiren personelin, Bakanlık tarafından düzenlenen "İpekböceği Yumurtası Üretimine İlişkin Eğitim" programına katılarak almakla yükümlü oldukları belgeyi,
 - g) Japon baraj metodu: Her bir yumurtlama kağıdına ikiyüz dişi kelebek yumurtlatılarak ipekböceği yumurtası üretilmesini,
 - ğ) Kontrol: Hastalıktan ari damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üretimine ilişkin kontrolleri,
 - h) Saf ırk: İpekböceği yumurtası üretiminde kullanılan saf hatları,
 - ı) Yumurta: İpekböceği yumurtasını,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşletme Özellikleri, İpekböceği Yumurtası Üretimi İçin Müracaat ve Üretim

İşletmelerde aranacak özellikler

MADDE 5 – (1) Damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üretecek işletmelerin, üretim yerlerinde;

- a) Üretim kapasiteleri için yeterli tesis ve ekipmanları,
 - b) Yeterli sayıda dişi ve erkek kelebek tablaları,
 - c) Dişi ve erkek krizalit tablaları,
 - ç) Kerevetler,
 - d) Havan ve mikroskoplar,
 - e) Termometre ve higrometre,
 - f) Yumurta yıkama, döllü-dölsüz yumurtaların ayrılması ve kurutma ekipmanlarını,
- bulundurmaları gereklidir.

Personel durumu

MADDE 6 – (1) Damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üreten işletmelerin, İpekböceği Yumurtası Üretimi Belgesine sahip en az bir teknik eleman istihdam etmesi ve ipekböceği yumurtası üretiminin bu eleman sorumluluğunda gerçekleştirmesi ve yıllık yumurta üretim kapasitesine yetecek sayıda teknik eleman ve tecrübeli usta işçi çalıştırması gerekir.

İpekböceği yumurtası üretimi için müracaat

MADDE 7 – (1) İpekböceği yumurtası üretimi için müracaatın, her üretim yılı için 1 Mayıs tarihine kadar, bu günün hafta sonuna denk gelmesi halinde ise sonraki ilk iş gününe kadar yapılması gereklidir.

- (2) İpekböceği yumurtası üreticisi işletmenin, damızlık yaş koza üreten yetiştiricilerin müracaat dilekçesini

hangi ırktan ne miktarda yumurtayı üretime alacağını gösterir liste ile birlikte, il müdürlüğüne vermesi gerekir.

(3) Müracaatı kabul gören ipekböceği yumurta üreticisi işletme, iş planı ve inficar programını, inficar işlemlerine başlamadan önce, en geç 15 Mayıs tarihine kadar il müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

Üretim

MADDE 8 – (1) Larva besleme döneminde;

a) Damızlık yumurtaların, damızlık yaş koza üreticisine yumurta üretici işletme tarafından inficar ettirilmiş larva halinde verilmesi gerekir.

b) Üretim döneminde damızlık besleme evleri, il müdürlüğü teknik elemanlarınca en az üç defa kontrol edilir.

c) İpekböceği yumurtası üreticisi işletmenin teknik elemanı tarafından, damızlık yaş koza yetiştirici evlerinde, il müdürlüğünden örnekleri alınacak besleme kartlarına; inficar tarihi, yaşların ilk ve son yem tarihleri, hastalıklar ve benzeri hususların düzenli olarak işlenmesi gereklidir.

ç) Hazırlanan bakım ve besleme cetvelleri, besleme sonunda il müdürlüğüne teslim edilecektir.

d) Larva döneminde ırk karakterini göstermeyen larvalar damızlık besleyici tarafından ayıklanarak imha edilir ve il müdürlüğünce yapılacak kontrollerde bu yönde görülen karışık partiler damızlık beslemeden çıkarılır.

(2) Koza döneminde;

a) Damızlık yaş koza yetiştiricisi tarafından üretilen ve yumurta üretici işletmeye teslim edilen damızlık kozaların; ırkı, miktarı ve bir gram yumurta için yaş koza verimini de içeren liste, ipekböceği yumurtası üreticisi işletme tarafından il müdürlüğüne bildirilir.

b) Üretilen damızlık yaş kozalardan koza şekillerine göre ırk özelliği göstermeyen kozalar yumurta üretiminde kullanılmayacaktır.

c) Damızlık koza seçimleri ipek zenginliği esasına göre azami dikkat ve ırk özellikleri dikkate alınarak yapılacaktır.

ç) Her partide krizalit ve ilk çıkan keleklerin muayene edilerek partilerdeki karataban-pebrin hastalığı durumuna göre kese usulü, onlu veya yirmili tava usulü, Japon baraj sistemi üretim metotlarından herhangi biri veya ayrı ayrı partilerde olmak üzere her üç metot birden uygulanabilecektir.

d) Hibrid ipekböceği yumurtası üretiminde kullanılan aynı ırktan çiftleşmiş kelekler ayrılarak yumurtlamadan imha edilecektir.

e) Japon baraj sistemi uygulamasında; yumurta kağıtlarının numaralanması, üretilen yumurtaların her gün tartılması, yumurta kağıtlarının adet olarak sayılması ve herhangi bir karışıklığa meydan vermeden asılması, üretim dönemi sonunda her partinin yumurta kağıt adedi brüt ve net yumurta miktarlarını gösterir üretim cetvelinin il müdürlüğüne verilmesi gerekir.

f) Kese metodunda; her kese üzerine parti numarası ve tür işareti konulacaktır.

g) Onlu veya yirmili tava metodunda; gerek tava gerekse kelek keselerinde numara ve tür işaretleri karşılıklı olarak yazılacaktır.

ğ) Japon baraj sistemi uygulamasında; partiden kelek muayenesi için numune keleklerin tesadüfi olarak alınması, kurutularak muayene için saklanması gereklidir.

h) Kese metodunda; kelek ve yumurtasının aynı kese içinde bulunması nedeniyle ayrıca numune alınmayacaktır.

ı) Onlu ve yirmili tava usulünde; her tava içinde bulunan keleklerin birer kese kağıdı içine konulması, kese kağıdının ağzının kıvrılarak kapatılması, üzerine parti ve tava numaralarının ayrı ayrı yazılması ve kurutularak muayene için saklanması gereklidir.

i) Üretici işletme tarafından, kelek numuneleri için günlük defter tutulacaktır.

j) Japon baraj metodu ile yapılacak üretimde kelek numuneleri Ek-1 ve Ek-2’de verilen toplam miktarlardan % 40 fazla alınır.

k) Japon baraj metodunda kelek numuneleri keleklerin ilk çıkışından son çıkışına kadar, bir oran dahilinde ve tesadüfi örnekleme esasına göre alınır.

l) Japon baraj metodu uygulaması için alınan kelek numunelerinin kurutulduktan sonra torbalara konulması, torba ağzlarının il müdürlüğü teknik elemanı ve üretici işletmenin resmi temsilcisi huzurunda mühürlenerek muayene için üretim yerinde muhafaza edilmesi gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Muayene, Muayene Yöntemleri ve Hastalıklı Yumurtaların İmhası

Kelek muayenesi

MADDE 9 – (1) İpekböceği yumurtası üretiminde kullanılan keleklerin muayeneleri aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilir;

a) Kese metoduyla damızlık ipekböceği yumurtası elde edilen keleklerin muayenesi yumurta üreticisi kuruluşun teknik elemanlarınca, hibrit yumurta üretiminde kullanılan keleklerin muayeneleri ise il müdürlüğü teknik elemanlarınca gerçekleştirilir.

b) Dişi keleklerin muayenelerinde; kese, tava, japon baraj metotlarından biri veya üretim metodu

zorunluluğuna göre her üçü birden geçici olarak uygulanır.

c) Japon baraj metodunda muayene il müdürlüğü teknik elemanlarınca, kese ve tava usulünde ise yumurta üretici işletme teknik elemanlarınca yapılır, ancak kese ve tava metodunda son kontroller yine il müdürlüğü teknik elemanlarınca japon baraj metodu esaslarına göre yapılır.

ç) Japon baraj metodunda, partilerden alınan keleklerin her birinin bütün olarak havanda ezilmesi ve havan içeriğinden alınarak hazırlanan numunenin il müdürlüğü teknik elemanlarınca incelenmesi suretiyle muayene edilmesi gerekir.

d) Alınması ve muayene edilmesi gereken kelek adetleri ile baraj sayısı Ek-1 ve Ek-2'de verilmiştir.

Muayene yöntemleri

MADDE 10 – (1) Japon baraj metodu;

a) Muayene edilen keleklerden, hastalıklı kelek sayısı Ek-1'de verilen hastalıklı kelek sayısı kadar ya da daha fazla ise partinin tamamı hastalıklı kabul edilir. Ancak istek üzerine Ek-2'de verilen şekilde numune alınır ve muayene tekrarlanır, bunun hastalıklı kelek adedine ilk muayenede rastlanan hastalıklı kelek adedi de eklenir. İkinci muayenenin yapılması veya yapılmaması durumunda da barajı aşmış olan partiler hastalıklı kabul edilir.

b) Muayene edilen keleklerde hastalıklı kelek sayısı baraj sayısını bulmaz veya aşmazsa Ek-2'ye göre numune kelek alınır ve bunlar ayrı ayrı muayene edilir. Birinci partide gösterilen hastalıklı kelek sayısını bulur veya aşarsa bu partinin de tamamı hastalıklı kabul edilir.

c) Muayenede karataban hastalığı veya başka bir hastalığa rastlanmaz ise ikinci bir muayeneye gerek kalmaksızın bu parti kelek yumurtalarının tamamı hastalık yönünden hastaliksız yumurta niteliğini kazanır.

ç) İl müdürlüğü teknik elemanlarınca yapılan kelek muayenelerinde, ipekböceği yumurtası üretici işletmenin tam yetkili üretim elemanı da hazır bulunur ve hastalıklı kelek numunesi mikroskop altında kendisine gösterilir.

d) Muayenesi yapılan her parti için iki nüsha tutanak düzenlenir. Düzenlenen tutanaklardan bir sureti yumurta üretici işletmeye bir sureti de il müdürlüğüne teslim edilir.

e) Muayenesi yapılan ve hastalıklı olduğuna karar verilen partilerin yumurta kağıtları aynı gün sayılır, defter kayıtlarından kontrol edilir, tartılır ve durum bir tutanakla tespit edilerek, imha edileceği güne kadar ayrı bir yerde muhafaza edilir.

f) Hastalıklı partilerin yumurta kağıtları, yumurtaları ile birlikte il müdürlüğü teknik elemanları kontrolü altında, yakılmak suretiyle imha edilir ve imha edildiğine dair iki nüsha tutanak düzenlenir, tutanaklardan biri yumurta üretim işletmesine bir adedi de il müdürlüğüne teslim edilir.

(2) Kese metodu;

a) Kese metoduyla yapılan yumurta üretiminde, bütün kelekler usulüne uygun olarak yumurta üreticisi veya yetkilisi tarafından muayene edilir, hastalıklı keleğin kese içindeki yumurtaları ayrılır, parti içindeki tüm hastalıklı kelekler bu şekilde seçildikten sonra il müdürlüğünce bu partilerin karataban hastalığı kontrolleri, Japon baraj metodu esaslarına göre yapılır.

b) İkinci bir muayene zorunlu olduğu takdirde yumurta üreticisi, partinin tamamını ikinci bir defa muayene ve kontrolden geçirerek hastalıklı keseleri ayıklar.

c) Son kontrol il müdürlüğü elemanlarınca japon baraj metodu esaslarına göre yapılır.

(3) Tava metodu;

a) Tava metoduyla yapılan üretimde yumurtalara ait keleklerin tamamının muayeneleri, yumurta üreticisi veya yetkilisi tarafından yapılır, tava içindeki on veya yirmi kelekten bir tanesi dahi hasta olsa aynı numarayı taşıyan tavadaki yumurtaların tamamı hasta kabul edilir. Muayene sonunda hastalıklı tavaların numaraları ve sayıları bir tutanakla tespit edilir.

b) Muayenesi ve kontrolleri yapılan partiler üzerinde il müdürlüğünce yapılacak muayene ve kontrollerde Japon baraj metodu esasları aynen uygulanır.

c) İkinci bir muayene zorunlu olursa, yumurta üreticisi, partinin tamamını yeniden muayene eder.

ç) Son kontrol il müdürlüğü elemanlarınca japon baraj metodu esaslarına göre yapılır.

Hastalıklı yumurtaların imhası

MADDE 11 – (1) Yumurta üretimi hangi metotla yapılmış olursa olsun hastalıklı olduğuna karar verilen yumurtalara ait partilerin tamamı veya hastalıklı kese veya tavalara ait keleklerin yumurtalarının tamamı, yumurta üretici işletme temsilcisinin de hazır bulunduğu yumurta üretim işletmesinde, il müdürlüğü elemanlarının kontrolü altında yakılmak suretiyle imha edilir, bu durum tutanakla tespit edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yumurtaların Muayenesi, Yıkanması, Kutulanması, İmha ve Üretim Kayıtları

Damızlık yumurtaların muayenesi

MADDE 12 – (1) Yumurta üretici işletme tarafından üretilen damızlık yumurtaların kelek muayeneleri ve kontrolleri üretici işletmece yapılır. Bütün kelek muayenelerinin sonuçları, mikroskop muayene sonuçları, il müdürlüğü yetkili elemanları ve üretici işletme temsilcisinin ortak hazırladıkları raporla il müdürlüğüne bildirilir.

Yumurtaların yıkanması

MADDE 13 – (1) İpekböceği yumurtalarının yıkanması aşağıdaki şekilde gerçekleştirilir:

- a) Yumurtaların yıkama zamanı il müdürlüğünce tespit edilir ve yumurta üretici işletmeye bildirilir.
- b) Teknik şartlara uyulmak suretiyle yıkanan yumurtalar yıkandığı gün, yumurta üretici işletmenin kendi kışlaklarında muhafaza altına alınır.
- c) Kışlaklara teslim edilecek yumurtalar havalanmayı mümkün kılan bez torbalar içinde ve her torbada beş yüz gramı geçmeyecek miktarda bulundurulur. Bez torbaların ölçüsü 25x25 cm’den küçük olamaz.
- ç) Bez torbaların üzerinde üretici işletmenin logosunu taşıyan bir işaret bulundurulması ve torba ağızlarının dikildikten sonra üretici işletme tarafından mühürlenmesi gerekir.
- d) Kışlağa teslim edilen torbalar daralı olarak tartılır ve bu şekilde muhafaza altına alınır.
- e) Yumurtalar en geç aralık ayının yirminci gününe kadar yıkanır ve kışlağa teslim edilir, kışlağa teslimin gecikmesi durumunda, ipekböceği yumurtalarının kışlakta kalması gereken süreyi tamamlayamaması nedeniyle ortaya çıkabilecek kayıplardan il müdürlüğü sorumlu tutulamaz.
- f) Yıkanan ve kışlağa teslim edilen yumurtaların her partisinden onar gramlık numuneler alınır ve kışlakta ayrıca muhafaza edilir. Yumurta sayımı, inficar ve embriyo kontrolleri bu numunelerden yapılır.

Yumurtaların kutulanması

MADDE 14 – (1) Yumurtaların tartılması ve kutulanması aşağıdaki şekilde gerçekleştirilir:

- a) Kışlakta bulunan tohumların her partisinin bir gramında bulunan yumurta adetleri, kuru ve döllenmiş yumurta adedi ile inficar oranlarının tespit işlemleri il müdürlüğünce yapılır.
- b) Yumurtaların ikinci embriyo kontrolleri il müdürlüğünce yapılır.
- c) Sonuçlara göre 20.000 veya 10.000 adet sağlam yumurtayı verecek tartı ağırlıkları il müdürlüğünce tespit edilir.
- ç) Yumurtaların tartısı il müdürlüğü elemanlarının kontrolü altında yapılır.
- d) Tartılıp kutulanan yumurtaların etiketlenmesini takiben il müdürlüğünce etiket üzerine “KONTROL EDİLMİŞTİR” damgası vurulur.
- e) Tartılıp kontrol işlemi biten yumurta kutuları, onarlık demetler halinde bağlanıp kışlakta muhafaza edilir.
- f) Hibrit ipekböceği yumurtası üretiminde kullanılacak saf ırkların ne kadar süre ile kullanılabileceği il müdürlüğünce tespit edilir.
- g) Irk özellikleri ve teknolojik testler sonucuna göre damızlık olarak üretimine izin verilen yumurtaların muayeneleri inficar kontrolleri, yumurta sayımları ve tartıları üretim işletmesince yapılır.
- ğ) Damızlık yumurtalar da tartılarak yumurta üretici işletme kışlağında muhafaza edilir, damızlık için ayrılan yumurta miktarından arta kalan yumurtalar için de iki nüsha tutanak düzenlenir, tutanaklardan biri yumurta üretim işletmesine bir adedi de il müdürlüğüne teslim edilir.
- h) Yumurtaların tartım işlemleri en geç mart ayının ilk yarısında sonuçlandırılır.
- ı) Yumurta üretici işletme, ürettiği ipekböceği yumurtalarının her varyetesinden altı kutuyu, denemelerde kullanılmak üzere ücretsiz olarak il müdürlüğüne verir.

Üretimde kullanılmayarak arta kalan yumurtaların imhası

MADDE 15 – (1) Yaş koza üretiminde kullanılmayarak arta kalan damızlık ve hibrit ipekböceği yumurtalarının tamamı, yumurta üretici işletme temsilcisinin de hazır bulunduğu yumurta üretim işletmesinde, il müdürlüğü elemanlarının kontrolü altında yakılmak suretiyle imha edilir, bu durum tutanakla tespit edilir.

Üretim kayıtları

MADDE 16 – (1) Yumurta üretim kayıtlarının tutulması; ipekböceği yumurta üreticisi işletme veya şahıs, yumurta üretimiyle ilgili her türlü kaydı işletme defterinde toplayarak il müdürlüğü kontrolü için hazır bulundurur.

(2) İpekböceği yumurtası üretim yerleri, il müdürlüğü kontrol ve denetimine tabidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Eğitim ve kontroller

MADDE 17 – (1) Bakanlık, gerekli görülmesi halinde ipekböceği yumurtası üretimine ilişkin eğitim yapabilir ya da yaptırabilir.

(2) Genel Müdürlük, damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üretim dönemlerinde çalışmalarını yerinde inceleyerek kontroller yapabilir.

Müeyyideler

MADDE 18 – (1) 5996 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi gereğince, Bakanlıktan izin almadan faaliyette bulunanlara onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir; bunların faaliyeti durdurulur, ürünlerine el konur ve ürünlerin üreme amaçlı kullanımına izin verilmez.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

